

ומביאה הגמרא מעשה:

רב, זבין שבישתא מאריסא [קנה ענפי גפנים מאריס].

אמר ליה אביי: והא תנן במשנתנו: ולא לוקחים משומרי פירות — עצים ופירות!

אמר ליה רב: הני מילי, דברים אלו נאמרו דווקא בשומר, דלית ליה בגופא דארעא מידי, שאין לו בגוף הקרקע שום בעלות, שאת שכרו הוא נוטל במעות, ואין לו חלק בעצים.

אבל אריס, דאית ליה בגווייה, שיש לו בשכרו חלק מן התוצרת, אימא מדנפשיה קא מזבין, אמור כי משלו הוא מוכר.

תנו רבנן: שומרי פירות, לוקחין מהן פירות כשהן יושבין ומוכרין, והסלין לפניהם, וטורטני [מאזנים גדולים] מונחים לפניהם, ומוכרים פירות במשקל כדרך התגרים. כי היות והם מוכרים בפרהסיא, מסתבר שלא גנבום.

ובולן שאמרו לקונה הטמן את מה שקנית — אסור ליקח מהם.

לוקחין מהן מפתח הגינה, אבל לא מאחורי הגינה, שהוא מקום נסתר, ומסתבר שאינו רוצה שיראו אותו.

איתמר: גזלן ידוע, מאימת מותר לקנות חימנו?

רב אמר: אסור לקנות מן הגזלן שום חפץ עד שתהא רוב ממונו של הגזלן משלו בלא גזילה, ואם רוב ממונו שלו מותר לקנות

מדבריות אפילו בכמות גדולה, או דלמא אסיפא של הברייתא קאי דברי רבי יהודה ולקולא?

ומבארין: האם דברי רבי יהודה ארישא קאי ולחומרא, דאמר תנא קמא ברישא: לוקחין מהן ארבעה וחמשה צאן, ועל זה אמר רבי יהודה כי הני מילי צאן בייתות, אבל צאן מדבריות — אפילו ארבעה וחמשה לא לוקחים מהם.

או דלמא דברי רבי יהודה אסיפא קאי ולקולא, דאמר תנא קמא בסיפא: אבל לא לוקחים מהם שתי צאן ולא שתי גיזין, ועל זה אמר רבי יהודה, כי הני מילי צאן מדבריות, אבל צאן בייתות — שתיים נמי לוקחין?

ופשטיןן מהא: תא שמע:

דתניא בברייתא אחרת: רבי יהודה אומר: לוקחין צאן בייתות מהן, ואין לוקחין מהן צאן מדבריות.

ובכל מקום אפילו במדבר לוקחין מהן כמות של ארבעה וחמשה צאן.

ק"ט-א מודאמר בברייתא שבכל מקום לוקחים מהם כמות של ארבעה וחמשה צאן ואפילו במדבר, שמע מינה כי מה שחילק רבי יהודה בין צאן ביתיות לצאן מדבריות, אסיפא קאי, על מה שתנא קמא אמר כי אין לוקחים מהם שתי צאן, ולקולא אמר רבי יהודה שלוקחים מהם שתי צאן אם הם ביתיות.

שמע מינה, מברייתא זו לפשוט את הספק.

שנינו במשנה: ולא לוקחים משומרי פירות עצים ופירות.

וליהנות ממנו, שהולכים אחר הרוב.

ושמואל אמר: אפילו אם רק מיעוט שלו, קונים ממנו ותולים ואומרים כי דבר זה שנתן לו, משלו הוא⁽¹⁾.

אורי ליה [הורה לן] **רב יהודה הלכה** למעשה **לאדא** [שם האיש] **דיילא** [השמש של החכמים] **בדברי האומר:** כי מותר לקנות

מן הגזולן אפילו אם רק מיעוט שלו.

ממון מוסר [מלשין, מוסר ממון חבירו לגוי] — **רב הונא ורב יהודה** נחלקו מה דין ממונו. **חד אמר:** מותר **לאבדו ביד, וחד אמר:** אסור **לאבדו ביד**⁽²⁾.

ומבארין: **מאן דאמר מותר לאבדו ביד, סובר כי לא יהא ממונו חמור מגופו**⁽³⁾, וכיון

את הרמב"ם, שבהלכות גניבה מדבר בלוקח שיש בו איסור משום לפני עוור ולכן אסור אם רק המיעוט הוא משל היתר, ובהלכות גזילה מדבר במי שנהנה מהגזולן ואינו קונה, ובה מותר גם כשהמיעוט הוא משל היתר, כי ליהנות משל גזולן הוא איסור פחות.

2. כתב הרמב"ם [חובל ומזיק ח י — יא] מותר להרוג המוסר קודם שימסור, עשה המוסר אשר זמם ומסר, יראה לי שאסור להורגו, אלא אם כן הוחזק למסור הרי זה יהרג שמא ימסור אחרים.

כתב המרדכי בשם ר' שמחה [הובא בש"ך סימן שפח נה] כי מהרי"ף מוכח שחולק על הרמב"ם ומתיר להרוג את המוסר אחרי שמסר. והש"ך מסיק לדינא כמו הרי"ף, שאם פעם אחת מסר, נקרא מוסר ומותר להורגו. וסברת הרמב"ם היא שההיתר להרוג את המוסר הוא מעין דין רודף, שמותר להורגו כדי להציל את הנרדף, אבל אחרי שכבר מסר שאי אפשר להציל, אין היתר להורגו. והרי"ף סובר כי הריגת המוסר אינה מדין רודף, אלא הוא כעונש על עבירת המסירה, ולכן חייב מיתה גם אחרי המסירה.

3. הש"ך [סימן שפח נו] מביא מחלוקת ראשונים, שיטת הרא"ש בתשובה והטור, כי אסור להרוג את המוסר בידיים אלא מותר רק לגרום לו מיתה. ושיטת הרמב"ם [חובל ומזיק ח יא] והרשב"א כי מותר להורגו בידיים.

ומביא הש"ך ראייה לשיטת הרמב"ם מלשון

1. הרמב"ם [גניבה ו א] כתב, כי אם רוב אותו הדבר הוא גנוב, אין לוקחים ממנו, לפיכך אין לוקחים מהרועים צמר. וכתב המגיד משנה כי לכאורה נראה שהרמב"ם פוסק כמו רב שהלכה כמותו באיסורים [כמבואר בנדה כד ב], ומקשה המגיד משנה כי רב מצריך שיהיה רוב היתר, ואילו הרמב"ם מתיר גם במחצה היתר, ואסור רק אם הרוב גזול.

עוד מקשה המגיד משנה [גזילה ואבידה ה ח] שהרמב"ם שם פוסק כי מותר ליהנות מגזולן שמיעוט מהדברים שלו אף על פי שהרוב גזול, וזה כשיטת שמואל.

ומתרץ הכסף משנה [הלכות גניבה] את הקושיא הראשונה, כי רב ושמואל מדברים בגזולן הידוע כגזולן, ובה סובר רב כי צריך שרוב הדברים יהיו של היתר, והרמב"ם מדבר ברועה שלא הוחזק לגזולן, ובה אסרים רק כשיש רוב איסור.

ואת הסתירה ברמב"ם מתרץ המגיד משנה [הלכות גזילה] שיש חילוק בין גנב לגזולן. או שיש חילוק בין רוב מאותו דבר לרוב ממון, שאם רוב מאותו דבר שרועה לקנות גנוב, אסור לקנות, ואם רוב הממון של הגנב הוא גנוב, ואילו מאותו דבר שרועה לקנות מהגנב אין רובו גנוב, אז מותר לקנות ממנו.

וכתב הכסף משנה שלפי דבריו מתורצת הסתירה ברמב"ם.

המחנה אפרים כתב שדבריו תמוהין. ומתרץ

שמותר להורגו, מותר גם לאבד את ממונו (4).

ומאן דאמר אסור לאבדו, סובר כי אמנם מותר להורגו, אבל אסור לאבד את ממונו, כי **דלמא הוה ליה זרעא מעליא**, שמא יש לו זרע כשר שיירשנו. **וכתיב**: [איוב כז יז] **"יכין רשע וצדיק ילבש"** (5).

מעשה: **רב חסדא הוה ליה ההוא אריסא דהוה תקיל ויהיב תקיל ושקיל**, לרב חסדא היה אריס שהיה שוקל ונותן לרב חסדא את חלק בעל הבית, ושוקל ונוטל לעצמו את חלקו, שהיה מדקדק בחלוקת היבול, ולא ויתר מחלקו כלום. [פירושו אחר: שהאריס נטל מחצה מהיבול, ולא כדרך שאר האריסים שהיו נוטלים רק שלישי].

פלגיה רב חסדא מאריסותו.

קרא רב חסדא אנפשיה את הפסוק: [משלי יג כב] **"וצפון לצדיק חיל חוטא"**. שעושר החוטא צפון לצדיק. כך רב חסדא צדיק והאריס חוטא, ונצפן חילו לרב חסדא, שסלקו ונטל את חלקו.

כתוב [איוב כז ח]: **"כי מה תקות הנף כי יבצע [יגזול], כי ישל [ישליך] אלוה [את] נפשו [מעליו]"**. שעל ידי הגזול מאבד הקב"ה ונוטל את נפש האדם.

רב הונא ורב חסדא נחלקו בפירוש הפסוק.

חד אמר: כי "נפשו" האמור בכתוב, נאמר על **נפשו דנגזל**,

וחד אמר: כי נאמר על **נפשו של גזלן**.

ומבארין: **מאן דאמר כי נאמר על נפשו של נגזל**, משום **דכתיב**: [משלי א יט] **"בן ארחות כל בוצע בצע את נפש [הנגזל] בעליו [של הגזילה] יקח"**. שהגזול ממונו של אדם כאילו גזל את נפשו.

מאן דאמר כי נאמר על נפשו של גזלן, משום **דכתיב**: [משלי כב כב—כג] **"אל תגזול דל כי דל הוא ואל תרכא עני בשער [להפסידו מעשר עני ולקט שכחה ופאה המתחלקים בשעריך], כי ה' יריב ריבם וקבע את קובעייהם נפש"**. שהשם יגזול את נפש הגזלן.

ומתריך האבני נזר, כי מכל מקום כיון שהותר גופו להריגה, מאיזה טעם שיהיה, אם כן ודאי שגם ממונו הותר. וכעין זה כתב באילת השחר כי מי שהותר דמו, אף שזה רק משום הצלת הנדרף, מכל מקום הותר גם ממונו, ואין זה משנה מאיזה טעם הותר דמו.

5. כתב המרדכי בשם ספר החכמה [הובא ברמ"א סימן שפח יג] בשם רבו כי דווקא לאבד ממונו אסור, אבל ליטול ממונו לעצמו מותר, דהיינו צדיק ילבש, ומבאר הפתחי תשובה [סימן שפח ו] בשם החתם סופר כי **"יכין רשע וצדיק ילבש"** הוא סברא שאין לאבד את הממון

הגמרא כאן שמותר לאבד ממונו בידים קל וחומר מגופו, ומשמע שמותר לאבד את גופו בידים. ומביא מהרש"ל שמבאר את כוונת הגמרא: כי אם מותר לגרום למיתת המוסר קל וחומר שמותר לאבד ממונו בידים. ומקשה שאין זה קל וחומר וגם לשון הגמרא לא משמע כן.

4. האבני נזר [אהע"ז סימן ב כח] והקובץ שיעורים [פסחים אות רא] מקשים מה הקל וחומר אם איבוד גופו מותר כל שכן ממונו, הרי איבוד גופו מותר משום שהוא רודף ומותר משום הצלת הנמסר מה שאין כן איבוד ממונו שאין בזה הצלת הנמסר.

הקציר הרי זה כאילו הורג נפשות הילדים, לפי שאין לנגזל שוב במה לפרנסם.

ואומר: [ויאל ד יט] "מחמם בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם", שעל ידי הגזול שעשו מעלה אני עליהם כאילו שפכו דם נקי.

ואומר: [שמואל ב' כא א] "אל שאול ואל בית הרמים על אשר המית את הגבעונים", שהמית את כהני נוב שהיו מספקים מים ומזון לגבעונים, שהגבעונים היו משמשים למזבח חוטבי עצים ושואבי מים, ומעלה הכתוב כאילו המית את הגבעונים.

ומבארין: **מאי ואומר**, מדוע היו צריכים להביא ראיות מפסוקים נוספים?

כי **וכי תימא**, אם תאמר, כי מן הפסוק הראשון "את נפש בעליו יקח" אנו למדים רק שנחשב כאילו נוטל את נפש ידיה של הנגזל, אבל נפש בניו ובנותיו לא נחשב כאילו נוטל. לזה תא שמע הפסוק: "בשר בניו ובנותיו"

וכי תימא, אם תאמר, כי מפסוקים אלו לומדים כי הני מילי שנחשב נוטל את הנפש רק היבא דלא יחייב דמי עבור הגזילה, אבל היבא דיחייב דמי, אבל היכן שחומס ומשלם לא נחשב נוטל את הנפש. לזה תא שמע את

ומקשינן: **ואידך נמי** מאן דאמר זה הסובר כי נאמר על נפשו של גזולן, **הכתיב: "נפש בעליו יקח"**? אם כן יש גם ראייה שנאמר גם על נפש הנגזל, ומדוע פירש שנאמר על נפש הגזולן.

ומתריצין: **מאי "בעליו"** האמור שם בכתוב? הכוונה **בעליו דהשתא**, גזולן שנעשה עכשיו בעלים לממון.

ואידך נמי המאן דאמר השני שסובר כי נאמר על נפש הנגזל, **הכתיב: "וקבע את קובעייהם נפש"**? אם כן אפשר לפרש את הכתוב על נפש הגזולן, ומדוע פירשו על נפש הנגזל.

ומתריצין: מאן דאמר זה סובר כי בלשון מה טעם קאמר הכתוב, שכוונת הכתוב מה טעם "וקבע את קובעייהם"? משום דקבעי נפש, משום שקובעים וגוזלים את נפש הנגזל.

אמר רב יוחנן: כל הגוזל את חבירו שוה פרוטה — כאילו נוטל נשמתו ממנו, שנאמר: "כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח".

ואומר: [ירמיהו ה יז] "ואכל קצירך ולחמך יאכלו בניך ובנותיך". שכאשר אוכל את

שיטת ספר החכמה המתיר לקחת ממנו, כל שכן שאינו צריך להשיב את אבידתו, ומהתוספות מוכח שחולק וסובר כי אסור לקחת את ממון המסור לעצמו.

כתב הש"ך [סימן שפח סב] בשם בעל העיטור כי מה שאסור לאבד ממון המסור, היינו לאבד בידים, אבל על ידי גרמא מותר, ומדברי התוספות שדנים לענין השבת אבידה מוכח כי

מהעולם כיון שהוא יכול לבוא לידי שימוש על ידי צדיק, אבל לקחת לעצמו מותר, כי גם בזה מתקיים "וצדיק ילבש", שלא כתוב בפסוק איזה צדיק ילבש.

התוספות [ע"ז כו ב סוף ד"ה אני] מסתפקים שמא למאן דאמר הסובר כי ממון מסור אסור לאבדו ביד, הוא הדין שסובר כי משיבין אבידתו מהטעם ש"יכין רשע וילבש צדיק". והנה לפי

הפסוק: "מחמם בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם".

וכי תימא, אם תאמר, כי מפסוקים אלו לומדים כי הני מילי שנחשב נוטל את הנפש רק היכא דקעביד בידיה, שגוזל בידיה, אבל הגוזל על ידי גרמא לא נחשב נוטל את הנפש. לזה תא שמע את הפסוק: "אל שאול ואל בית הרמיה על אשר המית את הגבעונים", וכתוב זה צריך ביאור וכי היכן מצינו שהרג שאול את הגבעונים?

אלא מתוך שהרג את נוב עיר הכהנים שהיו הגבעונים מספיקין להן מים ומזון, ועל ידי כך קיפח את פרנסתם, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן.

שנינו במשנה: אבל לוקחין מן הנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל ועגלים בשרון.

תנו רבנן כברייתא:

לוקחין מן הנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל, אבל לא לוקחים מהן יינות ושמן וסלתות, כי דרך האיש למוכרן, ואינו עושה את אשתו שליח לכך, ויש לחשוש שמא גנבתו מבעלה. ולא קונים כלל מן העבדים, ולא מן התינוקות.

אבא שאול אומר: מזכרת אשה בסכום של ארבעה וחמשה דינר, כדי לעשות כפה [צעוף] לראשה, שבעלה מרשה לה לעבוד מעט ולמכור מעט כדי לקנות לעצמה בגדים נוספים.

וכולן שאמרו לקונה להטמין ולהסתיר את מה שקנה — אסור לקנות מהם.

גבאי צדקה, לוקחין מהן מנשים ועבדים ותינוקות רק דבר מועט⁽⁶⁾, אבל לא דבר מרובה. כי דבר מרובה חזקתו שהוא גזול או שגנוב משל אחרים⁽⁷⁾.

גם על ידי גרמא אסור.

6. שיעור דבר מועט הוא לפי עושר הבעלים. וכל זה בסתם, אבל אם הבעל מוחה, אסור לקחת מהם אפילו כל שהוא, [שו"ע יו"ד רמח ד]. ואם אמרה שנתנה בשליחות בעלה וברשות נאמנת, [נודע ביהודה קמא יו"ד סימן עב]. ודווקא לדבר מצוה לוקחים מהם דבר מועט לפי שאין דרך הבעל להקפיד, אבל כשאינה לדבר מצוה, אפילו דבר מועט אסור, [בית יעקב סימן יב וסימן נו].

7. כתב הנודע ביהודה [קמא יו"ד סימן עב הובא בפתחי תשובה יו"ד סימן רמח ג] כי אין חשש שהאשה תגנוב במזיד מכסף בעלה כדי לתת

לצדקה, אלא החשש שמורה היתר לעצמה לתת בלי לבקש רשות מבעלה. ולפי זה מחדש הנודע ביהודה, כי אם האשה אומרת שביקשה רשות מבעלה, אין חוששים שמא משקרת, ומקבלים ממנה.

הפתחי תשובה מוסיף כי בספורנו על הפסוק "ויבאו האנשים על הנשים" [ויקהל לה כב], מבאר כי עם הנשים המתנדבות באו האנשים שלהן להסכים בנדבה כדי שיקבלו הגבאים מהן, שאין מקבלין מהנשים דבר מרובה. ונראה מדבריו כי חולק על הנודע ביהודה ואין האשה נאמנת לומר שקיבלה רשות מבעלה, ולכן הבעלים היו צריכים לבוא בעצמם.

המהר"ץ חיות מביא את קושיית הנודע ביהודה [תנינא יו"ד סימן קנח] שהקשה כיצד

מוציא בשעת כביסתו וליבוננו — הרי אלו שלו, של הכובס מן הדין, שאין בעל הצמר מקפיד עליהן, ואפילו אם מקפיד אינו נחשב קפידה, שבטלה דעתו אצל כל אדם⁽⁹⁾.

ושחסורק מוציא, אבל הנימין שהסורק מוציא בשעת סריקת הצמר — הרי אלו של בעל הבית, כיון שהסורק מוציא כמות חשובה, ובעל הצמר אינו מוחל על זה.

כובס נוטל ג' חוטין הארוגים בשפת הבגד, והן שלו — של הכובס, שדרך אורגי בגדי צמר לארוג שלשה חוטים ממין אחר בסוף הבגד, ודרך הכובס ליטלן כדי להשוות את הבגד ולייפותו.

אבל אם הוציא הכובס יתר מכך, יותר מג' חוטים — הרי אלו החוטין של בעל הבית, כיון שאין הדרך ליטלם מהבגד⁽¹⁰⁾.

אבל אם היה החוט בשפת הבגד שחור על גבי בגד הלבן — נוטל הכובס את הכל כל החוטים השחורים אפילו אם הם יותר מג' חוטים, והן שלו, לפי שהשחור מכער את הלבן.

החייט ששייר בסוף עבודתו את החוט ממה שהביא לו בעל הבית, והיה ארוך כדי לתפור בו, ומטלית שהיא ג' על ג', ששייר מן האריג שנתן לו בעל הבית חתיכה בשיעור ג' אצבעות על ג' אצבעות — הרי אלו של בעל הבית.

והבדיין — בעלי בית הבד שמוכרים שמן, לוקחין מהן מנשותיהן זתים במידה ושמן במידה, כלומר דרך מכירה בפרהסיא, וכמות מרובה שאינה יכולה לגנוב כל כך הרבה ולעשותו בצינעה בלא שבעלה ידע. אבל לא קונים מהן זתים כמועט ושמן כמועט, שחוששים שגנבתו, כי כמות קטנה יכולה לעשות בצינעה בלא שירגיש בעלה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לוקחין מנשים זתים (במועד) [במועט]⁽⁸⁾ בגליל העליון, כיון שהשמן יקר שם, והבעל מקפיד על דבר מועט, ומסתבר שמוכרת ברשות הבעל, שפעמים אדם בוש למכור על פתח ביתו, ונותן לאשתו ומוכרת.

רבינא היה גבאי צדקה, איקלע הזדמן לבי מחוזא, אתו באו נשי דבי מחוזא רמו קמיה זרקו לפניו כבלי ושירי שרשרות זהב וצמידים לצדקה, קביל מינייהו.

אמר ליה רבה תוספאה לרבינא, והתניא: גבאי צדקה מקבלין מהן דבר מועט, אבל לא דבר מרובה!

אמר ליה רבינא: הני אלו שרשרות הזהב והצמידים, לבני מחוזא דבר מועט נינהו, שעשירים הם.

מתניתין:

מוכין נימין היוצאין מן הצמר, שהכובס

8. מהרש"א.

9. רש"י שבר"י"ף.

10. כתב הטור [סימן שנח] אם הכובס לקח יותר

קיבל דוד המלך מאביגיל אשת נבל מתנה מרובה לצורך מחנהו. ותירץ כי אולי היה מגיע לדוד מן הדין שכר שמירה. או שלגבי נבל היה נחשב למתנה מועטת אף על פי שנבל היה כילי.

לעצמו, לכן אמרו שלא יטיל בו יותר משלשה לולאות.

ולא יסרוק הבגד לשתי לרכו [שחוטי השתי הולכים לאורך הבגד] אלא יסרוק הבגד לערבו לרחבו בכיוון חוטי הערב.

ומשויהו וגוזר את קצות הבגד שנמתחו לארכו שהוא הצד הצר יותר, אבל לא ישווה לגזור את קצות הבגד הבולטים לרחבו.

ואם בא להשוותו ולגזור ממנו אפילו רצועות רחבות עד טפה, רשאי.

אמר מר שנינו בברייתא: הכובס נוטל שני חוטי העליונים מן הבגד, והן שלו.

ומקשינן: והאנן תנן במשנתנו: שנוטל שלש!

ומתריצין: לא קשיא: הא בברייתא שכתוב כי נוטל רק שני חוטים, מדובר בלימי, חוטים עבים, והא במשנה שכתוב כי יכול ליטול אפילו שלש חוטים, מדובר בקטיני, בחוטים דקים.

שנינו בברייתא: ולא יסרוק הבגד לשתי אלא לערבו.

ומקשינן: והתניא איפכא!

ומתריצין: לא קשיא: הא בברייתא שלנו מדובר בגלימא, טלית העשויה ליום יום, וכשהוא סרוק לשתי נוחה להיקרע מהר. ואילו הא בברייתא שכתוב הפוך, מדובר בסרבלא העשוי לכבוד ולנוי, וכשהוא סרוק לשתי, היא נאה יותר.

מה שהחריש [שהנגר] מוציא במעצד [מכשיר לחיתוך], הקיסמים הקטנים שהנגר מוציא בשעה שהוא מחליק את הקרשים במעצד, הרי אלו שלו, של הנגר, לפי שהמעצד מוציא קיסמים דקין.

אבל ובכשיל, הקיסמים שהנגר מוציא בכשיל, שהוא כעין קרדום — הרי הם של בעל הבית, לפי שהכשיל מוציא קיסמים גסים, ובעל הבית מקפיד עליהם.

וכל זה אם קיבל את העבודה מבעל הבית בקבלנות, לבנות בדמים קצובים.

אבל ואם הנגר היה עושה אצל בעל הבית, שהיה שכיר יום — אף הנסרים הזעירים הנושרים בשעת הנסירה, של בעל הבית.

גמרא:

תנו רבנן בברייתא:

לוקחין מוכין מן הכובס, ואפילו אם לקחם מבגדים שכיבס לאחרים, מפני שהן שלו, כמבואר במשנה.

הכובס נוטל שני חוטי העליונים מן הבגד והן שלו.

ק"ט-ב ולא יטיל בו יותר משלשה חובין [לולאות],

שדרך הסורקים לתחוב לולאות בחלקו העליון של הבגד כדי לתלותו והוא מותח אותו בשעת הסריקה וחובטו במקלות, ומחמת המתיחה קצה הבגד נמתח כלפי חוץ באותן מקומות שתחב את הלולאות, והדרך הוא, שנוטל את אותן קצוות הבולטות